© PDF: Kamunikat.org 2022
© Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2022

Cena 60 gr.

Цана 60 гр.

ОРГАН ГАЛОЎНАГА ПРАЎЛЕННЯ БЕЛАРУСКАГА ГРАМАДСКА-КУЛЬТУРНАГА ТАВАРЫСТВА

№ 20 (68) БЕЛАСТОК. 17 МАЯ 1959 года ГОД IV

Uwaga! Uwaga!

„WIELKI KONKURS"

na str. 7

УЛ. СТАНКЕВІЧ — старшыня ГП БГКТ.

Выканаем заданні, пастаўленыя III З'ездам ПАРП

Другое пленарнае пасяджэнне Галоўнага Праўлення Беларускага грамадска - культурнага таварыства ў Польшчы, якое адбылося 2 лістапада 1958 г., праходзіла ў той час, калі ўся краіна, увесь працоўны люд Польскай Народнай Рэспублікі рыхтаваўся да належнай сустрэчы III-га З'езду Польскай Аб'яднанай Рабочай партыі. І таму пастановы пленума ГП БГКТ ішлі ў напрамку мабілізацыі беларускага насельніцтва да рэалізацыі заданняў, пастаўленых XII Пленумам ПАРП.

Наш Пленум абавязаў БГКТ «шырока разгарнуць сярод беларускага насельніцтва палітычную і ўсведамляючую працу на аснове пастаноў XII Пленума ПАРП, бо накрэслены партыяй шлях хутчэйшага будаўніцтва сацыялізма ў нашай краіне поўнасцю адпавядае намаганням павышэння дабрабыту і культуры беларускага насельніцтва ў ПНР».

І трэба сказаць, што беларускае насельніцтва вельмі ахвотна і актыўна ўключылася ў перадз'ездавую кампанію. Паветы — Гайнаўскі, Бельскі, Сямяціцкі, Сакольскі і Беластоцкі, у якіх у асноўнай масе жывуць беларусы, — прымалі вялікія перадз'ездавыя абавязацельствы і з гонарам іх рэалізавалі. Доказам гэтага з'яўляецца той факт, што ў пабудове дарог грамадскім чынам першае месца ў Беластоцкім ваяводстве здабыў Сямяціцкі павет, атрымоўваючы за гэта пераходны сцяг Міністэрства камунікацыі. Другое месца ў гэтых вялікіх дасягненнях здабыў павет Гайнаўскі, а трэцяе — Бельскі.

Актыў БГКТ зразумеў заданні, якія перад ім ставіў наш Пленум, і таму прычыніўся да шырэйшага ўключэння беларускага насельніцтва ў рэалізацыю гэтых заданняў.

Даволі плённай была праца нашага актыву ў галіне культурна - асветнай дзейнасці нашага Таварыства. Калі ў мінулым годзе гэтай парой налічвалася звыш 40 гурткоў мастацкай самадзейнасці, то цяпер колькасць гурткоў павялічылася да 70-ці. Асабліва добра развіваецца культурна - асветная праца ў паветах Бельскім, Гайнаўскім і Беластоцкім. У міжпленумавым перыядзе даволі ажыўленай была і арганізацыйная дзейнасць актыву БГКТ. Прыбыло новых гурткоў Таварыства, а гэтым самым і членаў. У гэтай галіне дзейнасці на чале апынуўся актыў Бельскага павета. На II-гім Пленуме БГКТ тав. Кастусь Майсеня — старшыня Бельскага праўлення Аддзела заявіў, што іх Аддзел прыняў абавязацельствы да III-га З'езду ПАРП павялічыць колькасць членаў БГКТ у іх павеце з 600 да 1.000. Аддзел з гонарам выканаў гэтае заданне. За некалькі дзён перад З'ездам быў уручаны тысячны членскі білет. У галіне арганізацыйнай не дрэнна таксама працавалі актывісты Таварыства ў паветах Беластоцкім і Сакольскім.

Між другім і трэцім Пленумам ГП БГКТ прыпалі вельмі вялікія гістарычныя ўрачыстасці: 40-годдзе Камуністычнай партыі Польшчы і Камуністычнай партыі Заходняй Беларусі і 40-годдзе Беларускай Савецкай Сацыялістычнай Рэспублікі.

Актыў БГКТ, сярод якога ёсць нямала былых членаў КПЗБ, усімі сіламі дапамагаў Польскай Аб'яднанай Рабочай партыі арганізаваць і праводзіць урачыстасці 40-годдзя КПП і КПЗБ.

БГКТ супольна з Таварыствам польска - савецкай дружбы шырока наладжвалі вечары, прысвечаныя 40-годдзю БССР.

Святкавалі мы і яшчэ адну ўрачыстасць: 3-годдзе Беларускага грамадска - культурнага таварыства і яго органа — «Нівы».

Нямала было і ёсць недахопаў у нашай працы, але нямала ёсць і перашкод. Добра, што нашы недахопы мы бачым штораз лепш, гэта дае магчымасць іх перамагчы. Перадусім трэба нам паставіць працу так, каб былі ў нашым Таварыстве не толькі групы актывістаў, а каб актывістамі ў дзейнасці БГКТ былі ўсе яго члены.

24 мая адбудзецца ў Беластоку III-е пленарнае пасяджэнне Галоўнага Праўлення Беларускага грамадска - культурнага таварыства ў Польшчы. Галоўнай мэтай гэтага Пленума будзе абмеркаванне заданняў для БГКТ, вынікаючых з пастаноў III-га З'езду Польскай Аб'яднанай Рабочай партыі.

Мы, беларусы — жыхары Народнай Польшчы — з'яўляемся адной з жывых частак нашай народнай дзяржавы і не толькі не можам праходзіць міма ўсіх вялікіх з'яў, якія адбываюцца ў краіне, але абавязаны ўключыцца найактыўней у справу рэалізацыі вялікіх заданняў, якія паставіў перад краінай III З'езд партыі. Усімі даступнымі нам спосабамі мы будзем папулярызаваць гістарычныя пастановы III-га З'езду партыі. Дзеля гэтага трэба, каб усе нашы аддзелы БГКТ стварылі групы агітатараў з асяроддзя партыйнага і беспартыйнага актыву.

Беларускае насельніцтва на Беласточчыне — гэта перш за ўсё насельніцтва сялянскае. За 15 год народнай улады значна павысіўся ўзровень сельскай гаспадаркі, а гэтым самым падняўся і ўзровень дабрабыту. Нашая задача — дапамагчы ўсяму беларускаму сялянству перайсці да новай сацыялістычнай формы сельскай гаспадаркі.

У галіне асветы чакае нас таксама не малая праца. Хіба нідзе, як на Беласточчыне, не стаіць так востра праблема школьных будынкаў. І таму будзем наймацней папулярызаваць лозунг: «Тысяча школ на тысячагоддзе Польшчы». Будзем мабілізаваць усё беларускае насельніцтва да справы будовы новых школьных будынкаў.

Адначасова будзем усімі даступнымі нам сродкамі пераконваць бацькоў у тым, што школа мусіць быць прагрэсіўнай. У школе, у якой даюцца дзецям праўдзіва навуковыя веды, не можна адначасова даваць такія паняцці, якія нічога супольнага не маюць з навукай, а з'яўляюцца старымі і даўно аджыўшымі перажыткамі. Будзем дапамагаць настаўнікам у іх вялікай працы выхавання дзяцей у свядомых і адукаваных людзей.

БГКТ мае ўжо даволі вялікія дасягненні ў галіне культурнай дзейнасці. Будзем гэтыя дасягненні замацоўваць і пашыраць далей развіццё беларускай культуры. Але ў галіне культурнай дзейнасці ў нас ёсць і вялікія недахопы. Арганізаванне мастацкіх гурткоў не замыкае круга культурнай дзейнасці. Мы мусім задбаць аб тым, каб:

а) моладзь і дарослыя разумелі патрэбу культуры і гігіены штодзённага асабістага жыцця;

б) разумелі патрэбу культурнага выгляду хаты, панадворка і вуліцы;

в) умелі і хацелі чытаць часопісы і кніжкі;

г) развіваць фізкультуру;

д) ліквідаваць п'янства і хуліганства, бо гэта з'яўляецца найбольшым ворагам усіх культурных пачынанняў.

Трэба, каб гурткі БГКТ цесна супрацоўнічалі з такімі арганізацыямі, як Саюз сацыялістычнай моладзі і Саюз сялянскай моладзі, Польскі Чырвоны Крыж, Ліга жанчын, гурткі ральнічыя, ЛПЖ. Дапамагаючы ў працы гэтым арганізацыям, будзем адначасова рэалізаваць нашыя заданні.

Партыя даверыла нашаму Таварыству вялікую і адказную справу актывізацыі беларускага насельніцтва, пражываючага ў Польскай Народнай Рэспубліцы, у рэалізацыі пастаноў III-га З'езду.

Наш абавязак — з гонарам апраўдаць гэты давер.

ПЛЕНУМ ГП БГКТ

Галоўнае Праўленне БГКТ паведамляе, што 24.V.1959 г. у 10 гадзін адбудзецца Пленум Галоўнага Праўлення Беларускага грамадска - культурнага таварыства ў Беластоку. (Дом прафсаюзаў, вул. М. Складоўскай 7).

ДЫПЛОМНАЯ КАНСУЛЬТАЦЫЯ

У мінулую нядзелю адбылася дыпломная кансультацыя выпускнікоў аддзялення беларускай філалогіі пры завочнай Настаўніцкай студыі ў Беластоку. Некаторыя студэнты здавалі экзамены па іншых прадметах.

Кансультацыю вялі прафесары з Мінска тав. Аркадзь Жураўскі і Міхась Лазарук. (ся)

43 КАНДЫДАТЫ НА ЗНС.

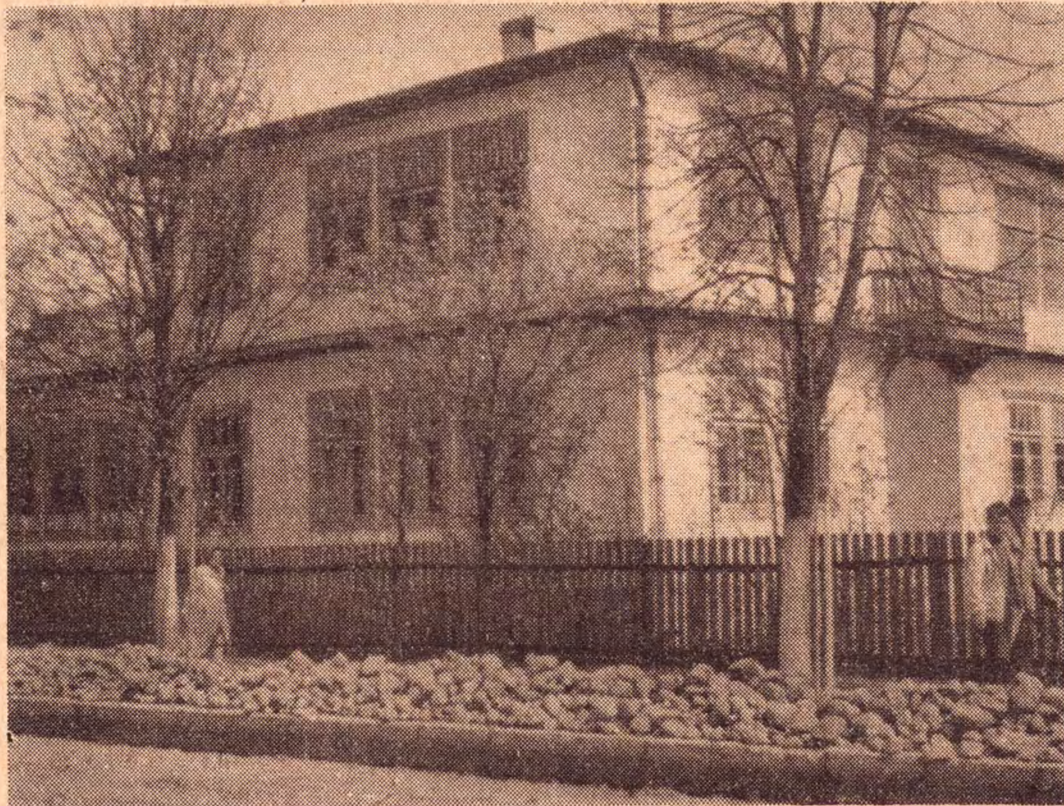
На аддзяленне беларускай філалогіі пры завочнай Настаўніцкай студыі ў Беластоку ёсць 43 кандыдаты. Гэта беларускія настаўнікі з Беласточчыны

Уступныя экзамены адбудуцца ў канцы месяца мая.

ВЫСТАЎКА БЕЛАРУСКІХ КНІЖАК І ЧАСОПІСАЎ У БЕЛАСТОКУ

На Дні асветы, кніжкі і друку Гарадскі Аддзел Беларускага таварыства ў Беластоку наладзіў выстаўку беларускіх кніжак і часопісаў. Знаходзіцца яна ў зале будынка ТППР на рынку Касцюшкі. На выстаўцы ёсць таксама выданні нашага Таварыства.

Каля выстаўкі заўсёды можна сустрэць наведвальнікаў. Над густоўна афармленымі таблётамі і стэндамі красуецца надпіс — «Пазнавайце беларускую літаратуру».

Беларускі ліцэй у Гайнаўцы. Фота — Л. Каралеўскі

© PDF: Kamunikat.org 2022
© Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2022

© PDF: Kamunikat.org 2022 © Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2022

Беларуская дэлегацыя Польшчы

4 мая г. г. наведала Польшчу дэлегацыя БССР. У склад дэлегацыі ўваходзілі: віцэ-прэм'ер БССР — В. Г. Каменскі, міністр будаўніцтва БССР — І. М. Жыжын і старшыня Камітэта па справах будаўніцтва пры Савеце Міністраў БССР — В. А. Кароль.

У часе 8-дзённай пабыўкі ў Польшчы дэлегацыя БССР пазнаёмілася з будаўніцтвам у нашай краіне. Госці, між іншым, наведалі Кракаў, Новую Гуту, Новыя Тыхы і Труймяста.

На здымку: Дэлегацыя БССР з візітам у віцэ-прэм'ера Ярашэвіча.

Адбылося пасяджэнне Літаб'яднання

9 мая г. г. у памяшканні БГКТ у Беластоку адбылося пасяджэнне Беларускага літаратурнага аб'яднання пры рэдакцыі «Ніва», прысвечанае абмеркаванню зборніка «Рунь», дзе змешчаны вершы маладых беларускіх аўтараў, якія пражываюць у Польшчы.

Пасяджэнне адкрыў сакратар Праўлення літаб'яднання тав. Віктар Швед. Затым з сваімі заўвагамі аб зборніку выступілі аўтары. Сабраныя адзначылі, што выхад у свет зборніка «Рунь» — немалая падзея ў культурным жыцці не толькі беларускага насельніцтва Беласточчыны. Пры абмеркаванні зборніка абшырныя і змястоўныя заўвагі аб творчасці маладых паэтаў зрабіў выкладчык беларускай літаратуры ў Варшаўскім універсітэце тав. Міхась Лазарук. З заўвагамі аб мове вершаў у зборніку выступіў тав. Аркадзь Жураўскі.

За карысныя заўвагі праф. праф. М. Лазаруку і А. Жураўскаму складаем шчырую падзяку. (пч)

Спорт

Беларускі прыгун б'е рэкорд Еўропы

Нядаўна у горадзе Нальчыку праходзілі першыя ў сёлетнім сезоне спаборніцтвы мацнейшых лёгкаатлетаў Савецкага Саюза.

На гэтых спаборніцтвах мінскі прыгун з шастом Уладзімір Булатаў прыгнуў на 4 м. 62 см — гэты выдатны вынік перавышае афіцыйны рэкорд Еўропы, які належыць Георгіусу Рубанісу (Грэцыя).

Цяпер беларускі майстар спорту ўзначаліў спіс мацнейшых шаставікоў кантынента.

ВАЯВОДСКІ З'ЕЗД САЮЗА СЯЛЯНСКАЙ МОЛАДЗІ

Каля 300 дэлегатаў Саюза сялянскай моладзі сабралася на II ваяводскі справаздачна-выбарчы з'езд, які адбыўся 9—10 мая г. г. Сярод іх шмат беларусаў з Гайнаўскага, Бельскага, Беластоцкага і іншых паветаў. Даклад старшыні Ваяводскага праўлення ССМ, а таксама выступленні дэлегатаў у дыскусіі закранулі шмат праблем з дзейнасці гэтай маладзёжнай арганізацыі. На першае месца з усіх важных спраў выплывала адна, а менавіта, неабходнасць моладзі вучыцца. Каб не было хлопцаў і дзяўчат, якія не маюць закончанай пачатковай школы! II З'езд пастанавіў яшчэ ў 1959 годзе не менш, чым у 100 школах арганізаваць вячэрнія курсы. Адным словам, галоўнай справай з'яўляецца асвета, асвета агульнаадукацыйная, а таксама асвета сельскагаспадарчая. Многа гаварылася аб школах сельскагаспадарчай падрыхтоўкі, якія дапамагаюць моладзі быць адукаванымі земляробамі і дабівацца лепшых ураджаяў на сваіх палях і лепшага развіцця жывёлагадоўлі. З'езд пастанавіў таксама ў бліжэйшыя гады арганізаваць 1.000 школ сельскагаспадарчай падрыхтоўкі.

Многія дэлегаты гаварылі, між іншым, аб шырокім развіцці мастацкай самадзейнасці пад кіраўніцтвам ССМ. Яўген Трускоўскі з Бельска падкрэсліваў вялікія дасягненні мастацкіх калектываў на Бельшчыне, а таксама тое, што гэтыя калектывы з'яўляюцца ініцыятарамі пабудовы святліц у вёсках.

Кастусь Ляшчынскі з Гайнаўкі, гаворачы аб самадзейных мастацкіх калектывах, успомніў аб моладзі з Белавежы, якая ў 1952 годзе выступала ў Варшаве на цэнтральным аглядзе мастацкай самадзейнасці.

— Вось таму, — гаварыў Кастусь Ляшчынскі, — гайнаўскія дэлегаты звяртаюцца з просьбай, каб ваяводскія ўлады дапамаглі ўсебакова белавежскаму мастацкаму калектыву развіваць сваю працу далей.

З'езд прысвяціў многа ўвагі будове школ - помнікаў тысячагоддзя Польскай дзяржавы, засаджванню дрэўцаў на дарогах і вуліцах, залесшванню неўраджайных палёў, развіццю грамадскіх чынаў і г. д. Падчас дыскусіі выступіў таксама I сакратар КВ ПАРП тав. Аркадзь Лашэвіч. З'езд выбраў новае ваяводскае кіраўніцтва ССМ, старшынёю якога і далей з'яўляецца Вітальд Мікульскі.

М. Х

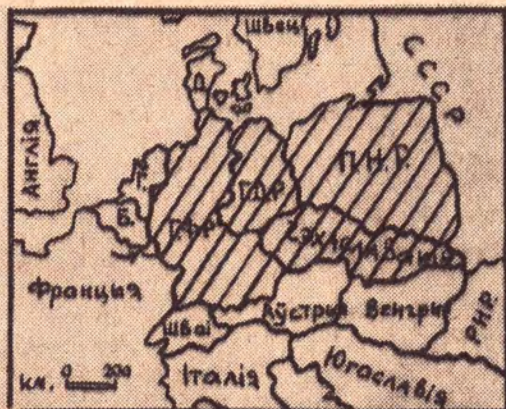
Моладзь ССМ падчас абрадаў. Фота — Л. Каралеўскі

Ці паедзем у ЖЭНЕВУ

Ужо ў першыя дні працы Жэнеўская канферэнцыя міністраў Усходу і Захаду сустрэла цяжкасці, якія лёгка было прадбачыць. Многа часу адабрала ў міністраў дыскусія аб тым... ці павінны яны сядзець за круглым сталом, ці за сталом квадратным. Аднак, справа тут заключалася ў характары ўдзелу прадстаўнікоў дзвюх германскіх дзяржаў. Ці дэлегацыі ГДР і ФРГ павінны быць паўнапраўнымі ўдзельнікамі, ці толькі назіральнікамі? Форма ж канферэнцыйнага стала з гэтым вельмі звязана.

Як вынікае з паведамленняў друку, у першы дзень працы канферэнцыі міністр замежных спраў Савецкага Саюза Грамыка ўзняў справу ўдзелу ў канферэнцыі Польшчы і Чэхаславакіі. Яшчэ за некалькі дзён перад канферэнцыяй швейцарская газета „Tribune de Geneve" інфармавала, што швейцарскія ўлады прапанавалі міністру Рапацкаму і міністру замежных спраў Чэхаславакіі Давіду здаць у наём дзве вілы, у якіх дэлегацыі гэтых дзяржаў жылі б у час канферэнцыі. А гэтая прапанова гаворыць аб магчымасці змены становішча заходніх дзяржаў адносна прапановы аб удзеле ў канферэнцыі Польшчы і Чэхаславакіі.

У момант, калі пішу гэтыя словы, у Жэневе няма яшчэ ніякіх прапаноў на гэтую тэму. Аднак трэба сказаць, што прысутнасць за Жэнеўскім сталом дзвюх дзяржаў, якія маюць супольныя граніцы з Германіяй і ляжаць у цэнтры Еўропы, быў бы вельмі пажаданы. Ды і наогул, апрача праблемы Берліна і ўсёй Германіі, Жэнеўская канферэнцыя міністраў Усходу і Захаду павінна абмеркаваць пытанні, звязаныя з бяспекай у Еўропе.

Безатамная зона па плану Рапацкага

Усе прапановы ў справе абмежавання ўзбраенняў на гэтай тэрыторыі, якія рабіліся да гэтага часу з абодвух бакоў, цесна звязаны з Польшчай і Чэхаславакіяй. Апрача таго, не хто іншы, як Польшча, высунула яшчэ ў 1957 годзе план Рапацкага, які прадугледжвае стварыць безатамную зону на тэрыторыі Польшчы, Чэхаславакіі, ГДР і ФРГ. Гэтая прапанова Польшчы, якая і на Захадзе была прынята адносна прыхільна, мае найбольшыя шансы на поспех, бо прымае пад увагу заходнія апаскі.

План Рапацкага прадугледжвае выключэнне з атамных узбраенняў аж трох дзяржаў, належачых да Варшаўскага пакта, а з Паўночна - Атлантычнага пакта выключана была б толькі адна дзяржава (ФРГ). Тэрыторыя Польшчы, Чэхаславакіі і ГДР амаль у тры разы большая, чым тэрыторыя ФРГ. Урэшце шырыня безатамнай зоны ў Сярэдняй Еўропе была б на ўсход ад дэмаркацыйнай лініі аж 800 кіламетраў, а на захад ад гэтай лініі толькі 400.

Такім чынам, калі б заходнія дзяржавы хацелі сур'ёзна падыйсці да справы змяншэння напружанасці ў Сярэдняй Еўропе, то павінны былі б распачаць дыскусію іменна над польскім планам і яшчэ шырэйшым савецкім планам паветранага кантролю. Удзел у такой дыскусіі дзяржаў, непасрэдна зацікаўленых (іменна такімі з'яўляюцца Польшча і Чэхаславакія), зрабіў бы дыскусію больш аўтарытэтнай і паспяховай.

Ёсць яшчэ другі аргумент, які гаворыць за ўдзел абодвух суседаў Германіі ў Жэнеўскай канферэнцыі. Гэта — іх супольная граніца з Германіяй. Канферэнцыя ў абарону міру прадстаўнікоў прафсаюзаў 27 еўрапейскіх краін, якая працавала 8—10 мая г. г. у прыгранічным горадзе Герліц, яшчэ раз пацвердзіла трываласць усходняй граніцы германскай дзяржавы. У момант, калі Жэнеўская канферэнцыя міністраў Усходу і Захаду павінна адшукаць найлепшыя метады аб'яднання германскіх дзяржаў і заключэння мірнага трактату з Германіяй, справа зацвярджэння існуючых граніц Германіі мае вялікае значэнне для захавання міру ў Еўропе.

Удзел Польшчы і Чэхаславакіі ў Жэнеўскай канферэнцыі міністраў Усходу і Захаду зрабіў бы канферэнцыю значна больш важнай.

УЛ. ЛАЗІНСКІ

© PDF: Kamunikat.org 2022 © Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2022

© PDF: Kamunikat.org 2022 © Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2022

Карэспандэнцыя з Мінска

ТУТ БУДЗЕ ГОРАД

Доўгі час лічылася, што адзінымі багаццямі Беларусі з'яўляюцца торф і драўніна.

У гады савецкай улады ў Беларусі пачаліся вялікія работы па вывучэнню нетраў рэспублікі. У адным месцы геолагі знайшлі багатыя запасы кварцавых пяскоў, у другім месцы яны адкрылі залежы вугалю, каменнай солі, крэйды і даламіцізіраванага вапняку. Так паступова пашыраўся спіс карысных выкапняў, якія знаходзяцца ў нетрах Беларусі.

А дзевяць год таму назад на тэрыторыі Старобінскага раёна Мінскай вобласці было адкрыта буйнейшае ў Саюзе месцанараджэнне калійных салей. З таго часу пачаліся пошукі.

І вось нядаўна было прынята рашэнне аб будаўніцтве каля вёскі Чыжэвічы Старобінскага раёна калійнага камбіната.

10 жніўня 1958 г., у дзень будаўніка, на палях калгаса «Свабода» адбылася закладка новага горада Новастаробінска. У ім будуць жыць будаўнікі і рабочыя буйнейшага ў краіне і Еўропе калійнага камбіната — прадпрыемства, якое ўжо сёння атрымала назву фабрыкі высокіх ураджаяў. З пускам яго на поўную магутнасць Беларусь будзе даваць больш 20 прац. агульнасаюзнай вытворчасці калійных угнаенняў, выкарыстанне іх значна павысіць збор збожжавых культур.

Узвядзенне першынца беларускай горна - хімічнай прамысловасці толькі пачалося.

На плошчы ў 40 гектараў раскінулася будаўнічая пляцоўка. У розных месцах яе будуюцца палігон жалезабетонных вырабаў, часовая кацельная, насосная станцыя, памяшканне для памолу і гашэння вапны, ваданапорная башня і рэзервуары.

На прамысловай пляцоўцы заканчваецца збудаванне падсобных памяшканняў «Шахтаспецбуда»: сталярнай майстэрні, станцыі замарожвання, механічных майстэрняў, гліна - распушчальнай гаспадаркі.

Вялікі аб'ём работ, які трэба выканаць пры будаўніцтве гэтага гіганта.

Калійныя і каменныя солі Старобінскага месцанараджэння залягаюць на параўнальна невялікай глыбіні. Іх будуць здабываць шахтавым спосабам. З дапамогай падмаскоўных гарнякоў, брыгады прыступілі да праходкі шахтавых ствалоў, адзін з якіх пойдзе ў глыбіню зямлі на 700 метраў, два другіх — на 625 метраў. Гарнякам трэба выцягнуць 2.300 тысяч кубаметраў грунту, выдаткаваць на ўмацаванне шахтаў 60 тысяч кубаметраў бетону. Тады адкрыецца доступ да багацейшай кладоўкі мінеральных угнаенняў.

Незвычайна ажыўлена ў гэтыя дні стала каля звычайнай ціхай беларускай вёскі Чыжэвічы. Ва ўсіх напрамках снуюць тут магутныя «МАЗ»-ы і «ЗІЛ»-ы, перавозячы грузы для будоўлі. Машынам яшчэ даводзіцца пераадольваць бездарожжа. Але ўжо ў бліжэйшы час уступяць у строй новыя пад'язныя дарогі, якія звяжуць Слуцк і Старобін, прамысловую пляцоўку і жылы пасёлак. Механізаваная калона Міністэрства шляхоў зносін поўным ходам вядзе будаўніцтва 30-кіламетровай чыгункі ад Слуцка да новай станцыі Калій.

Кожная буйная будоўля патрабуе вялікай колькасці электраэнергіі. Электрыкі ўжо вядуць высакавольтную лінію Бабруйск — Слуцк — Старобін. Энергію для будоўлі будуць даваць Васілевіцкая Дзяржаўная раённая электрастанцыя і перасовачныя электрастанцыі.

Няма яшчэ такіх геаграфічных карт, на якіх абазначан горад Новастаробінск. Але кожны, хто сёння працуе на будоўлі калійнага камбіната, ужо ўяўляе сабе, якім будзе горад беларускіх хімікаў — зялёным, добраўпарадкаваным. Цэнтральную магістраль яго забудуюць 4-павярховымі дамамі, яна будзе роўная і прыгожая. Ва ўсходняй частцы горада, на рацэ Случ, будзе збудавана штучнае вадасховішча. Заходняя граніца новага горада пройдзе ўздоўж вялікага ляснога масіва. Частка лесу уключаецца ў тэрыторыю горада, як парк культуры і адпачынку.

Гады бягуць непрыкметна. Прыйдзе дзень, калі з пад'язных шляхоў Старобінскага камбіната адправіцца ў дарогу першы эшалон, нагружаны мінеральнымі ўгнаеннямі.

Сямігадовы план развіцця народнай гаспадаркі СССР прадугледжвае будаўніцтва соцень новых прамысловых прадпрыемстваў па ўсёй нашай краіне. Гады сямігодкі незвычайна ўзбагацяць і Беларусь. У рэспубліцы вырастуць новыя заводы і фабрыкі. Старобінскі ж калійны камбінат будзе толькі адным з іх.

В. БЯЛЯЕЎ

З ГІСТОРЫІ КАМСАМОЛЬЦАЎ БЕЛАСТОЧЧЫНЫ 5)

Другі З'езд КСМ Польшчы

У 1929 годзе адбылася першая канферэнцыя КСМЗБ. На кіруючую работу вылучаюцца новыя актывісты. Быў абноўлен склад ЦК КСМЗБ. У яго ўвайшлі Аляксандра Федасюк — «Зазуля» (Кобрын), Сямён Хазан — «Майскі» (Беласток), ЦК КСМ Польшчы для работы ў КСМЗБ прыслаў сваіх камсамольскіх актывістаў Зоху і Марэка.

Тым не менш на другім з'ездзе КСМ Польшчы, у канцы 1929 года, дзейнасць камсамола Заходняй Беларусі была падвергнута рэзкай крытыцы. «Самым істотным недахопам камсамола Заходняй Беларусі, — гаварылася ў рашэнні другога з'езду КСМП, — з'яўляецца нездавальняючы сацыяльны склад, вельмі нізкі працэнт рабочай моладзі, нязначная колькасць батрацкай моладзі. КСМЗБ праяўляе недастатковую актыўнасць у нацыянальна - вызваленчым руху».

У рашэннях другога з'езду КСМП перад камсамолам Заходняй Беларусі і Заходняй Украіны ставілася канкрэтная задача: «Змагаючыся за большасць рабочай моладзі, КСМ павіненператварыцца ў арганізацыю, якая абараняла б штодзённыя інтарэсы працоўнай моладзі як польскай, так і украінскай, беларускай, яўрэйскай і нямецкай, павінен няспынна ўмацоўваць сувязь паміж імі, аб'ядноўваючы гэтую моладзь у барацьбе за звяржэнне фашысцкай дыктатуры, за савецкую Польшчу, за аб'яднанне Заходняй Украіны і Заходняй Беларусі з Савецкай Украінай і Савецкай Беларуссю».

На нездавальняючы стан работы камсамола Заходняй Беларусі звярнуў увагу таксама выканкам КІМ-а.

ПЕРШЫ З'ЕЗД КАМСАМОЛА ЗАХОДНЯЙ БЕЛАРУСІ

У снежні 1930 года быў склікан Першы з'езд камсамола Заходняй Беларусі. З'езд выбраў новы склад ЦК КСМЗБ. Сакратаром быў выбран Мікалай Маслоўскі («Марцін»). У Маніфесце, прынятым Першым з'ездам камсамола, была выкладзена шырокая, баявая праграма дзейнасці КСМ Заходняй Беларусі.

З'езд паставіў перад саюзам моладзі задачы найвялікшай важнасці. Яны заключаліся ў тым, каб камсамол у асноўным накіраваў сваю работу на арганізацыю мас моладзі для рэвалюцыйнай барацьбы. «Мы не баімся заявіць, — гаварылася у Маніфесце, —што гэтую задачу да гэтага часу мы не змаглі выканаць з дастатковай паўнатой. Першы з'езд КСМЗБ павінен стаць пераломным момантам у гісторыі нашага саюза. Маючы за сабой слаўныя баявыя традыцыі, мы зможам ажыццявіць паварот, зможам пайсці ў масы рабочай і сялянскай моладзі, разам з масамі і на чале іх, баявымі тэмпамі рухацца да новых класавых баёў».

«Кожны камсамолец — за выкананне рашэнняў з'езду! Кожная ячэйка — за работу ў масы! На фабрыкі, заводы! У маёнткі і вёскі! У палкі і дывізіёны!» — абвяшчалі заклікі Першага з'езду.

Выкрываючы антысавецкую палітыку ўрада Пілсудскага, з'езд камсамола заклікаў моладзь Заходняй Беларусі да рэвалюцыйнай барацьбы супраць ваенных планаў Пілсудскага, супраць мілітарызацыі і фашызацыі моладзі, не даваць ні адной капейкі падаткаў на вайну, не выконваць прымусовых работ на ваенныя патрэбы, узмацніць рэвалюцыйную агітацыю сярод салдат польскай арміі.

Рашэнні з'езду былі выданы спецыяльным Маніфестам на беларускай, рускай, польскай і яўрэйскай мовах вялікімі тыражамі.

(Працяг будзе)

П. БАРАШАЎ і В. КІТАІН 14)

(Дакументальная аповесць, расказаная палкоўнікамі П. Н. Сахаравым і Нагаевым)

ДЭТЭКТАР ХЛУСНІ ЎКЛЮЧАН

Гэта быў згорблены чалавек, год сарака, з хударлявым тварам і соннымі вачыма. Вялікія вушы, круглыя мутныя вочы і стальныя зубы на ніжняй скіўіцы сапраўды рабілі яго падобным на філіна, і ў першую хвіліну, калі Сыч з'явіўся ў «Вюртэмбергскім палацы», Арцюшэўскаму так і хацелася запытаць: — Сыч гэта прозвішча ці клічка? З Сычом быў другі хлопец. Ён назваўся Бэнам, хоць і гаварыў на чыстай рускай мове, з грубаватым беларускім акцэнтам.

Сыч прынёс з сабою бутэльку віна і адразу ж пасля знаёмства напоўніў чаркі, выпіў, паморшчыўся і зноў выпіў.

— Ну што ж, гэта добра, што ты рашыў узяцца за сапраўдную справу. Цяпер мы паедзем к сябрам, яны вызначаць, куды вас з Бэнам накіраваць.

Старэнькі «мерседэс» доўга пятляў па вуліцах Мюнхена і, нарэшце, спыніўся непадалёку ад нямецкай паліцыі, якая знаходзілася па суседству з дзвюма старажытнымі высокімі вежамі.

Па тым, як Сыч упэўнена трымаўся, як прывітаўся з дзяжурным немцам, было відаць, што тут ён не ў першы раз і многія яму знаёмы. На другім паверсе Сыч без стуку адчыніў адны з дзвярэй. У пакоі з нізкай столлю, каля акна стаяў кароценькі, тоўсты мужчына. Яго чырвоная шыя была, як абручом, сцягнута каўнерам кашулі.

— Сядай, дарагі, — прывітаў ён Арцюшэўскага па-руску, з лёгкім гулам вымаўляючы літару «р», — мяне завуць Пол...

Пол гаварыў хутка, адрывіста, рашуча, і ва ўсіх яго рухах адчуваўся чалавек вялікай сілы і жорсткасці.

Пазней Арцюшэўскі даведаўся, што Пол любіць хуткую язду на матацыкле, заўсёды носіць чорны плашч, чорны капялюш і дымчатыя акуляры, і за гэта многія яго за вочы называлі «чорным рыцарам». Пол прачытаў нешта напісанае на паперцы, уважліва агледзеў Арцюшэўскага з галавы да ног і прамовіў:

— Так, пакуль што ты мне падабаешся. Колькі атрымаў ад Рагулі?

— Дзевяць англійскіх фунтаў і 120 нямецкіх марак, не лічачы білета да Мюнхена.

— Нямнога... Але будзе больш, калі ты апраўдаеш нашыя надзеі. А ты іх апраўдаеш, мы дапаможам табе. Амерыканцы і беларусы павінны працаваць разам.

Пол доўга яшчэ гаварыў нешта ў гэтым родзе, распытваў аб сям'і, аб жыцці, а на развітанне працягнуў Арцюшэўскаму пачку цыгарэт «Кэмэл» і па-апякунску ўсміхнуўся:

— Калі патрэбна будзе яшчэ, скажы толькі Сычу! Я паклапачуся, каб усё было добра!

На наступны дзень Сыч і Бэн зноў зайшлі ў гасцініцу. Яны пасадзілі Арцюшэўскага ў машыну і ўтрох паехалі кіламетраў за семдзесят пяць ад Мюнхена. «Мерседэс» спыніўся каля варот дома, напамінаючага старажытны палац.

Сыч, перакінуўшыся са служыцелем некалькімі словамі, хутка паехаў, а Бэну і Арцюшэўскаму адвялі пакой на першым паверсе, прасілі адпачываць і нікуды не адыходзіць. Тут яны пражылі два дні. Спалі, елі, пілі піва і гулялі ў карты. Ніхто іх нікуды не выклікаў і ні аб чым не пытаў.

Толькі на трэці дзень Арцюшэўскага паклікалі на другі паверх. Пакой, куды ўвялі Арцюшэўскага, быў амаль пусты, толькі два крэслы стаялі побач са сталом, на якім змяшчаўся прыбор, падобны на партатыўную рацыю.

У пакоі Арцюшэўскага чакалі двое. Адзін, у паўваеннай форме, стаяў каля акна. Ён і не павярнуўся, а ўважліва сачыў за чымсьці на вуліцы. Другі, у белым халаце, высокі і лысы, вазіўся з апаратам. Ён строга глянуў на Арцюшэўскага і загадаў:

— Садзіся!

Арцюшэўскі сеў, і яго ўвагу адразу ж захапіў апарат. Ва ўсю даўжыню гэтага апарата цягнуўся валік з шырокай папяровай істужкай. На істужку апускаліся тры тоненькія шкляныя трубкі, напоўненыя чырвонай вадкасцю.

(Працяг на стар. 4.)

© PDF: Kamunikat.org 2022 © Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2022

© PDF: Kamunikat.org 2022 © Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2022

На сельскагаспадарчыя тэмы

ГАДОЎЛЯ НА ПЕРШЫМ ПЛАНЕ

Галоўным напрамкам у рэалізацыі накрэсленых задач у галіне сельскай гаспадаркі з'яўляецца хуткае развіццё жывёлагадоўлі. Датыхчасовы павольны рост пагалоўя жывёлы на Беласточчыне выклікае зусім зразумелы неспакой. А ў апошнія гады назіраецца нават пэўнае змяншэнне пагалоўя жывёлы. Сельскагаспадарчы перапіс 1958 года паказвае, што агульны лік жывёлы зменшыўся з 477 тысяч штук на 456 тысяч штук. Гэта значыць, што пагалоўе жывёлы зменшылася амаль на 3 працэнты.

Гэты факт вынікае з некалькіх прычын.

Часта многім гаспадарам бракуе большых фінансавых сродкаў на гаспадарскія інвестыцыі, што і прымушае іх прадаваць буйную жывёлу, перадусім кароў. Падругое, у мінулым годзе зусім некарысна былі складзены цэны на кароў і цялят, якія прадаваліся на мяса. Цяпер сітуацыя значна палепшылася, цана 1 кілаграма валавіны павышана на 23 працэнты. І трэцяя прычына, якая, мабыць, у найбольшай меры тармозіць развіццё гадоўлі, гэта слабая на Беласточчыне кармавая база, якая не забяспечвае ў дастатковай ступені ўсіх патрэб. А гэта ў эфекце прынесла не толькі памяншэнне пагалоўя жывёлы, але таксама і нізкую прадукцыю малака і мяса.

Каб забяспечыць безупынны рост пагалоўя хатняй жывёлы, неабходна прыспяшыць развіццё кармавой базы на тэрыторыі нашага ваяводства. У гадах 1959—65 прадбачана правядзенне меліярацыі на плошчы 77 тысяч гектараў. Сур'ёзную ролю тут павінны адыграць грамадскія чыны, пры дапамозе якіх плануецца меліяраваць далейшыя 10 тысяч гектараў «дзікіх» сенажацяў. Агульны кошт меліярацыі замкнецца лічбай 1 мільён 140 тысяч злотых. Гэта будзе амаль у чатыры разы больш, чым выдаткавана на меліярацыю за ўсе 14 год народнай улады.

Аднак штогод наглядаецца дзіўная з'ява. Некаторыя гаспадары далькам бяздумна нішчаць равы і меліярацыйнае абсталяванне. І ў выніку даводзяць да таго, што праз некалькі гадоў зноў, нанава, трэба меліяраваць сенажаць. Час ужо, каб гаспадары адчулі сябе гаспадарамі не толькі свайго панадворка, але вясковай, агульнаграмадскай уласнасці. Інакай не можа быць! І таму трэба ствараць водныя суполкі, якія ў арганізаванай форме даглядалі б і кансерваваlі б меліярацыйныя сістэмы на сенажацях сваёй вёскі. Не без уплыву на павышэнне жывёлагадоўлі будзе і тое, што для членаў водных суполак існуюць меншыя абавязковыя пастаўкі сельскагаспадарчых прадуктаў. За кожнае цяля, якое гаспадар пакіне для гадоўлі, мае права мець ільготу ў абавязковых дастаўках на 1 цэнтнер збожжа і 4 цэнтнеры бульбы. Калі ён гадуе яго і на другі год, то атрымае таксама падобную ільготу.

Датыхчасовыя намаганні ў развіцці жывёлагадоўлі ішлі перш за ўсе ў напрамку павелічэння пагалоўя. Слаба звярталася ўвага на якасць.

У сувязі з тым неабходна больш інтэнсіўна праводзіць такія працы, як — ацэнка гадаўлянай вартасці кароў, штучнае запладжванне іх і барацьба з сухотамі.

На агульны лік 320 тысяч кароў на Беласточчыне ў сучасны момант усяго 1.124 каровы зарэгістраваныя, як пародзістыя — значыць, 0,3 працэнта! Маем таксама ў ваяводстве каля двух з паловай тысяч прызнаных быкоў, з чаго толькі 443 зарэгістравана! — значыць, 18 працэнтаў.

Вышэй паказанае супастаўленне яскрава ўказвае на тое, як яшчэ многа павінна зрабіць дзяржаўная сельскагаспадарчая служба і вясковы актыў.

З другога боку, справа паляпшэння пародзістасці кароў будзе развязана шляхам штучнага запладжвання. Так, ужо ў 1965 годзе штучным запладжваннем будзе ахоплена каля 100 тысяч штук кароў — значыць, 23 працэнты агульнага пагалоўя кароў, якое ў тым годзе будзем мець.

Дзяржава прыкладзе ўсе намаганні да таго, каб ужо ў 1965 годзе на Беласточчыне не было ніводнай каровы, хворай сухотамі. Вынікае гэта з агульнадзяржаўнага плана барацьбы з сухотамі ў кароў. Хворыя штукі будуць прызначацца на мяса, а на іх месца дадуць здаровых. Галоўны кошт гэтай акцыі будзе несці дзяржава, якая будзе даплачваць да ліквідаваных штук.

Усе гэтыя пачынанні, аднак, не прынясуць нам спадзяваных вынікаў, пакуль не ўдасца поўнасцю ліквідаваць плягу так званых «дзікіх расплоднікаў». Гэта ляжыць у інтарэсе ўсіх!

Пры свінагадоўлі найбольшыя страты вынікаюць з кепскай падборкі тэрмінаў парасення і скандальнай гігіены ў хлявах. А хіба ж не патрэбна тлумачыць, што ў нашых суровых кліматычных умовах і пры фатальным стане гаспадарскіх будынкаў тэрміны парасенняў маюць сур'ёзны ўплыў на жыццё і гадоўлю парасят.

Адносна колькасці авечак Беласточчына знаходзіцца на другім месцы ў краіне за Познанскім ваяводствам. Аднак адносна іх якасці, дык нашае ваяводства апынулася на шэрым кончыку.

Таму тут асаблівая ўвага будзе звернута не на пагалоўе авец, але на іх якасць. Патрэбна ўвесці пароды бараноў «кент» і «мерынос», якіх неабходна імпартаваць, закупляць сюды, на Беласточчыну. Дзякуючы гэтаму, значна павялічыцца вага авечак, пагусцее і выраўняецца воўна.

Ужо неяк прынялося ў нас мала звяртаць увагі на пародзістасць свіней і авец. У наступаючай сямігодцы і тут патрэбна ўмелая, удумлівая гаспадарская рука.

Беласточчына на нашых вачах падымаецца з феадальнай адсталасці.

САКРАТ ЯНОВІЧ

Так выглядае прыкладны кароўнік.

Фота — ЦАФ

КУДЫ ІСЦІ ВУЧЫЦЦА?

Рэдакцыя «Нівы» ад сённяшняга нумара адкрывае спецыяльны аддзел парад для школьнай моладзі «Куды ісці вучыцца?»

Маладым нашым сябрам ад шчырага сэрца жадаем трапнага выбару адпаведнай для іх зацікаўленасці школы і поспехаў пры паступленні і вучобе.

БЕЛАРУСКІ АГУЛЬНААДУКАЦЫЙНЫ ЛІЦЭЙ У ГАЙНАЎЦЫ

Заснаваны ў 1949 годзе, Беларускі агульнаадукацыйны ліцэй у Гайнаўцы за 10 год свайго існавання здабыў шырокую папулярнасць сярод беларускага насельніцтва і беларускай школьнай моладзі. Апрача таго, што вучні гэтага ліцэя атрымоўваюць глыбокія веды па роднай беларускай мове і літаратуры, яны здабываюць грунтоўную падрыхтоўку ва агульнаадукацыйных прадметах, якія выкладаюцца ў ліцэі на польскай мове.

Выпускнікі Беларускага агульнаадукацыйнага ліцэя ў Гайнаўцы карыстаюцца роўнымі правамі з выпускнікамі польскіх агульнаадукацыйных ліцэяў пры паступленні ў вышэйшыя навучальныя ўстановы.

Варта адзначыць, што з асяроддзя выпускнікоў Гайнаўскага Беларускага ліцэя толькі ў мінулым годзе паступіла: у Медыцынскую Акадэмію ў Беластоку — 1 асоба; у афіцэрскія школы — 3 асобы; у Варшаўскі універсітэт — 7 асоб, з гэтага 5 чалавек на аддзяленне беларускай філалогіі і 2 асобы на аддзяленне матэматыкі.

На ўступных экзаменах і ў часе вучобы ў вышэйшых навучальных установах і школах выпускнікі Беларускага ліцэя ў Гайнаўцы выявілі грунтоўныя веды і паспяхова вучацца.

Заявы (паданні) на паступленне ў VIII клас дырэкцыя ліцэя прымае да 20 чэрвеня г. г.

Для вучняў, якія жывуць не ў Гайнаўцы, у гэтым годзе будзе адкрыты інтэрнат.

Квадрат Б-52

(Працяг са стар. 3)

Высокі ў белым загадаў Арцюшэўскаму зняць пінжак і кашулю, узяў яго правую руку, намацаў пульс і налажыў на руку моцны чорны жгут, падобны на той, што накладае доктар для змярэння ціску крыві. Да жгута была прымацавана гумовая трубка з «грушай» на канцы. Потым высокі намачыў далоні Арцюшэўскага нейкай вадкасцю і зацiснуў рукі ў металічныя заціскі. З унутранага боку гэтых заціскаў былі невялікія падушкі з чырвонай порыстай гумы, звонку цягнуліся правады да таго ж прыбора. Чалавек у халаце падключыў некалькі правадоў да апарата, дастаў гумовую гафрыраваную трубку і сцягнуў ёю грудзі Арцюшэўскага. Усё гэта ён рабіў моўчкі, не гледзячы на Арцюшэўскага.

— Ну, — нарэшце, вымавіў ён, — цяпер мы праверым, што ты нам паспеў нахлусіць!...

Арцюшэўскаму стала не па сабе.

— Я буду задаваць табе пытанні, а ты павінен адказваць на іх коратка і хутка, — працягваў чалавек у халаце.

— Дзе жыве твая жонка? — спытаў ён раптам, і Арцюшэўскі, яшчэ да таго, як паспеў адказаць, убачыў: у апараце замігала некалькі лямпачак, павярнуўся ролік і на істужцы з'явілася крывая чырвоная лінія.

— У мяне няма жонкі, не паспеў завесці...

— Адказвай карацей!

— Добра, — адказаў Арцюшэўскі, а чалавек у халаце стаяў за плячыма і ўсё пытаў:

— Прозвішча?

Ён адказаў.

— Імя?

Арцюшэўскі адказаў, а стужка на прыборы ўсё рухалася і рухалася, і будучы шпіён адчуў, што яму ад хвалявання стала цяжка дыхаць.

Задаўшы восем — дзесяць нечаканых пытанняў, чалавек у белым развязаў жгут і выпусціў з яго паветра. Арцюшэўскі чуў, як біўся пульс, а чалавек ужо стаяў перад ім і, гледзячы проста ў вочы, зноў прыняўся за сваё.

(Працяг будзе)

МАЛАДЗЁЖНАЯ ХРОНІКА

Усё больш вясковых дзяўчат і хлопцаў уступаюць у рады Саюза сялянскай моладзі. Зараз ЗМВ у павеце налічвае 1000 членаў. Яны аб'яднаны ў 58 гуртках.

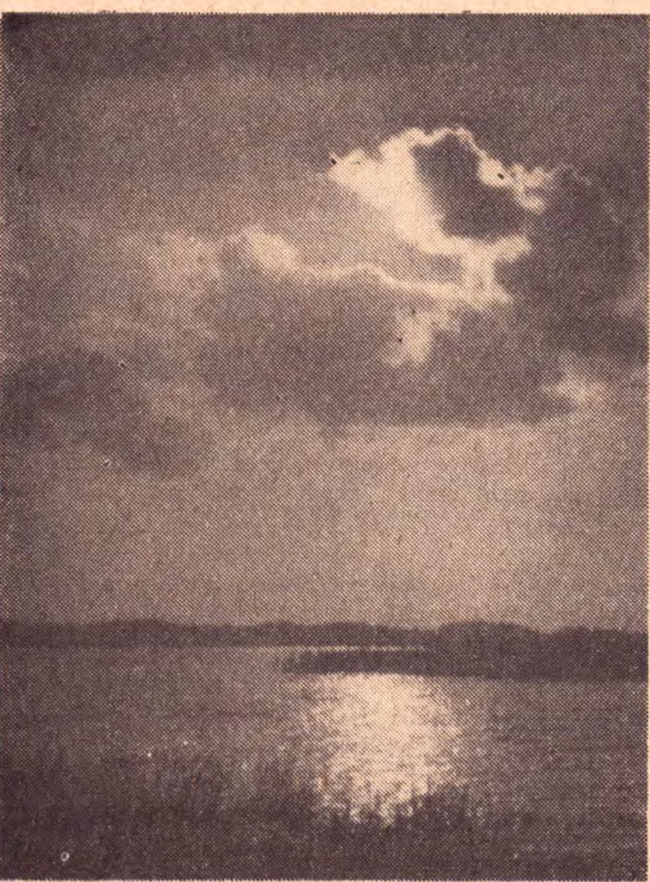
У гуртках ЗМВ добра разгортваецца мастацкая самадзейнасць. Існуюць тут 22 гурткі мастацкай самадзейнасці. Найбольш актыўныя з іх — гэта гурток пры Сельскагаспадарчым тэхнікуме ў Чартаяве і драматычна-харавы гурток у вёсцы Клюковічы. Гурток налічвае 26 членаў. Кіруе ім таленавіты вясковы хлопец — Вітальд Янчук. Клюковіцкіх артыстаў ведае ўжо ўся акаліца і ганарыцца імі. Нядаўна яны выступілі ў Мілейчыцах і Чаромусе. Беларускія народныя песні і па-мастацку адыграныя п'есы былі горача ўспрыняты прысутнымі. Даход са сваіх выступленняў самадзейнікі прызначаюць на пабудову святліцы ў вёсцы, якую клюковіцкая моладзь ужо распачала будаваць. Дапамагае ў гэтым мясцовая каманда супрацьпажарнай аховы.

У сувязі з набліжаючымся «святам лесу» члены ЗМВ у павеце арганізуюць пасадку лесу грамадскім чынам. Напрыклад, 22 красавіка г. г. толькі члены гуртка ЗМВ Сельскагаспадарчага тэхнікума ў Чартаяве пасадзілі 3 гектары лесу каля Сямяціч.

23 красавіка ў Сямятычах створана Павятовая рада прыяцеляў гарцэраў. Старшынёй рады выбраны сакратар павятовага камітэта партыі тав. Фелікс Савулеўскі. Рада будзе дапамагаць у працы Сямяціцкага гуфца гарцэраў. Гуфец тут налічвае каля 2.000 гарцэраў.

© PDF: Kamunikat.org 2022 © Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2022

© PDF: Kamunikat.org 2022 © Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2022

Возера Галецке ў Мілюках, Элцкі пав.
Фота — Е. Леўша

63 ХАТЫ ЗАВАРУШЫЛІСЯ

Жыхары вёскі Скраблякі (Беластоцкі павет) маюць многа штодзённых турбот і нястач. Зямля ў іх слабая. Яшчэ ад дзядоў ляжыць у шнурах - палосках. Рузенькі, па некалькі скібаў загонец цягнецца кіламетрамі. На сярэдзіне загона — складзе — яшчэ сяк-так збожжа расце, а па баках, у баразнах, вечны жоўценькі пясочак...

Вёску многае абмінула. Нават звычайнай крамы тут няма. Працаўнікі спулдзельчай сеткі палічылі недаходным арганізаваць краму ў вёсцы, дзе ўсяго 63 хаты. У выніку жанчыны са Скраблякоў па кавалак мыла ці карабок запалак вымушаны ісці пяць кіламетраў, аж да Вераб'ёў.

Але найгоршая справа — гэта школа. Адзінаццацігадовай дзяўчынцы ці хлапчуку не пад сілу прайсці ў снежыцу і мароз 5 кіламетраў. Яшчэ горш з меншымі школьнікамі. Дзеці ва ўзросце ад першага па чацвёрты клас вучацца ў сваёй вёсцы. Імення ў вёсцы, бо сталага памяшкання на школу вёска не мае.

Заклік партыі да пабудовы грамадскім чынам 1000 школ у гонар 1000-годдзя нашай дзяржавы знайшоў у Скрабляках ініцыятыўных рэалізатараў. Сяляне зразумелі, што гэты заклік мае на мэце іх жыццёвыя патрэбы — стварыць лепшыя ўмовы для вучобы маладому пакаленню.

У вёсцы выявіліся свае актыўныя і дзелавыя людзі, якія заняліся справай пабудовы школы. Грамадзяне Васіль Сямёнчык і солтыс Васіль Шымель удала пакіравалі ініцыятывай сялян. На першым многалюдным сходзе 21 лютага г. г. быў створаны грамадскі камітэт пабудовы школы ў складзе 8 чалавек на чале са старшынёй грам. В. Сямёнчыкам. На сходзе пастаноўлена сабраць па 150 злотых і адразу пачаць падрыхтоўку будаўнічага матэрыялу.

На наступны дзень па каменне і жвір вышлі і выехалі ўсе. З-пад снегу і лёду па ўсёй акаліцы людзі навышуквалі камення, і на школьным пляцы на працягу некалькіх дзён паявілася звыш 35 кубічных метраў камення і жвір. Грамадскі пачын не астыў і пры ўплаце дабраахвотных грашовых складчын. Плацілі ўсе. Нават старыя, бяздзетныя сяляне ўносілі свой уклад з надзеяй, што ў будучым прасторным школьным будынку ў зімовыя вечары змогуць пачытаць кніжку, ці паглядзець фільм. Камітэт сабраў звыш 10 тысяч злотых.

Праўда, не абышлося без цяжкасцей. Некаторыя з сялян зацягвалі ўплату сваёй складчыны. Але камітэт не разгубіўся. Размаўляў з імі асабіста, а калі не памагло — выклікаў на сход, і грамада ўздзейнічала на іх.

Вучні абсадзілі пляц будучай школы слівамі і клёнам. Сёння вучні сочаць за тым, каб дрэўка прыняліся, каб новая школа мела і новы сад.

Але ўжо палова мая. Каменне і жвір ляжаць на школьным пляцы, сабраныя грошы таксама чакаюць. Нецярпліва чакаюць і сяляне са Скраблякоў, каб прыняць удзел у будове школы. Аднак будова, хаця запланавана на 1959 год, дагэтуль не распачата.

Прадпрыемства школьных інвестыцый мяркуе будаваць у Скрабляках эксперыментальны школьны будынак з жвіру і вапны.

Сяляне не вельмі прыхільна ўспрынялі гэтую прапанову. Ніхто з прадстаўнікоў школьных інвестыцый не прадставіў сялянам дакладна, як будзе выглядаць школа, пабудаваная з жвіру і вапны.

Сяляне хочуць пабудаваць школу з цэглы. Каб зраўняць кошт цаглянага будынка з коштам будынка з вапны і жвіру, сяляне гатовы даць дадатковы ўклад грашыма і работамі.

Нам здаецца, што прадпрыемству школьных інвестыцый неабходна хутчэй пачаць будову, каб на 1-га верасня г. г., Скраблякі мелі новую школу.

МІКОЛА ГАЙДУК

НОВАЕ СА СТАРОГА

Моладзь Зуброў (Беластоцкі павет) вырашыла ўласнымі сіламі і сродкамі пабудаваць новую святліцу.

У канцы красавіка гэтага года ў Зубрах здан да ужытку будынак новай школы. Два старыя школьныя будынкі, у якіх да гэтай пары была школа, не прыгодны да рамонту. Моладзь з Зуброў выступіла да мясцовых улад з прапановай перадаць гэтыя будынкі на святліцу. Са свайго боку хлопцы і дзяўчаты з Зуброў абавязаліся разабраць старыя школьныя будынкі і на новым месцы пабудаваць прасторную святліцу. Да гэтай справы ўключылася ўся моладзь вёскі. Дарослыя таксама абяцаюць прыйсці з дапамогай.

Моладзь з Зуброў спадзяецца, што да зімы святліца будзе гатова.

Маладыя ініцыятары, а таксама настаўнікі мясцовай школы ўжо сёння думаюць аб тым, каб новая святліца стала цэнтрам культурнага жыцця вёскі.

Яны плануюць арганізаваць драматычны гурток і ўжо цяпер збіраюць спартыўныя прылады.

Добрых поспехаў!

(м. г.)

З фальклору Беласточчыны

ХРЫСЦІННАЯ

Ой гук жэ там гук,
дзе жоначкі п'юць.
Вясёлая дарожанька,
харошая размованька,
куды воны ідуть,
куды воны ідуть.

Ты, Міхалку мой,
адчыні новы двор.
А дзе ж твая Марусенька?
Вона вельмі п'янюсенька,
чы рад жэ ты ёй,
чы рад жэ ты ёй?

Вона ходзіт коло млына,
Вона цвіце, як каліна,
чы рад жэ ты ёй,
чы рад жэ ты ёй?

Як жэ я не рад,
То мой вінаград.
Вона дочак наводзіла,
Як зорачак насадзіла,
Ой рад жэ я рад,
то мой вінаград.

Запісала ЛЮБА КРАСОЎСКАЯ
ад бабкі **Веры Амільянюк**, год 78,
з вёскі Малынка, Беластоцкага павета.

ДЫСКУСІЙНЫ КЛУБ БГКТ у ВАРШАВЕ

У красавіку мінулага года распачаў сваю працу Дыскусійны клуб БГКТ у Варшаве. Першаю тэмаю да дыскусіі быў даклад сябра Пятра Ластаўкі «Гісторыя Беларусі».

Вельмі зацікавіла ўдзельнікаў клуба пытанне аб дзейнасці «Беларускай Сялянска - Работніцкай Грамады». Гэтае пытанне запачаткавана артыкулам Арэхвы, змешчаным у часопісе «Камуніст Беларусі». На сходзе, дзе абмяркоўваліся пытанні «Грамады», прысутнічалі былыя члены «Грамады», пражываючыя ў Варшаве, а нават прыбыўшыя з Беласточчыны.

Прынесла вялікую карысць надзвычай цікавая дыскусія над дакладам сябра П. Ластаўкі п. з. «Паэты Заходняй Беларусі міжваеннага перыяду». Даклад быў падрыхтаваны надта ж добра. Вельмі ўнікліва аўтар заглянуў у творчасць беларускіх паэтаў, а асабліва М. Танка і М. Машары, і таленавіта паказаў усю прыгажосць твораў беларускай паэзіі, глыбіню думак і хараство беларускай мовы.

Міжвольна плывуць пажаданні — больш бы такіх удачных дыскусійных вечароў, і што найважнейшае, больш бы такіх выкладчыкаў і актывістаў, як наш сябра Пётр Ластаўка, на якога заўсёды можна разлічваць.

Гэтую тэму папоўніў загадчык клуба ацэнкаю рэвалюцыйнай творчасці і яе значэння на падставе аналізу твораў В. Таўлая.

Я. Анісеровічам была прачытана лекцыя аб мастацтве Беларусі савецкага перыяду.

Пад канец 1958 года дыскусія ўнесла шмат каштоўных прапаноў адносна арганізацыйнага парадку і тэматыкі сходаў. Удзельнікі Дыскусійнага клуба запланавалі да апрацоўкі цыкл тэм па нацыянальнаму пытанню.

Так, аб грамадска - культурнай дзейнасці нацыянальных меншасцей у Польшчы прачытаў даклад старшыня Варшаўскага Аддзела БГКТ Ю. Туронак. Паказаў спецыфіку, умовы, дасягненні, недахопы паасобных нацыянальных таварыстваў.

Аб працы Беларускага грамадска - культурнага таварыства, пройдзеным ім шляху і перспектывах дзейнасці нашага таварыства правёў унікліваю, шырокую дыскусію старшыня Галоўнага Праўлення БГКТ сябра Уладзімір Станкевіч.

Былі рэалізаваны тэмы, прысвечаныя 40-годдзю БССР. Даклад на тэму «Прамысловасць, развіццё яе ў Беларусі за перыяд 1913 — 1958 г. г.» прачытаў мгр. Ю. Туронак. У дакладзе паказаў ён умовы, у якіх развівалася прамысловасць Беларусі, яе дасягненні. Пасля даклада разгарнулася цікавая дыскусія. Былі зроблены прапановы пашырыць і прадоўжыць гэтую тэму на наступныя сходы.

Тэму аб развіцці асветы і культуры ў Беларускай ССР апрацаваў і правёў па ёй дыскусію Янка Анісеровіч. У гутарцы быў паказаны вялікі асветны і культурны ўзрост беларускага народа за апошнія гады.

У апошні час былі абмеркаваны пытанні, парушаныя на IV з'ездзе пісьменнікаў Беларусі. Дыскусію правёў Я. Анісеровіч.

Агулам за год працы клуба адбылося 16 сходаў.

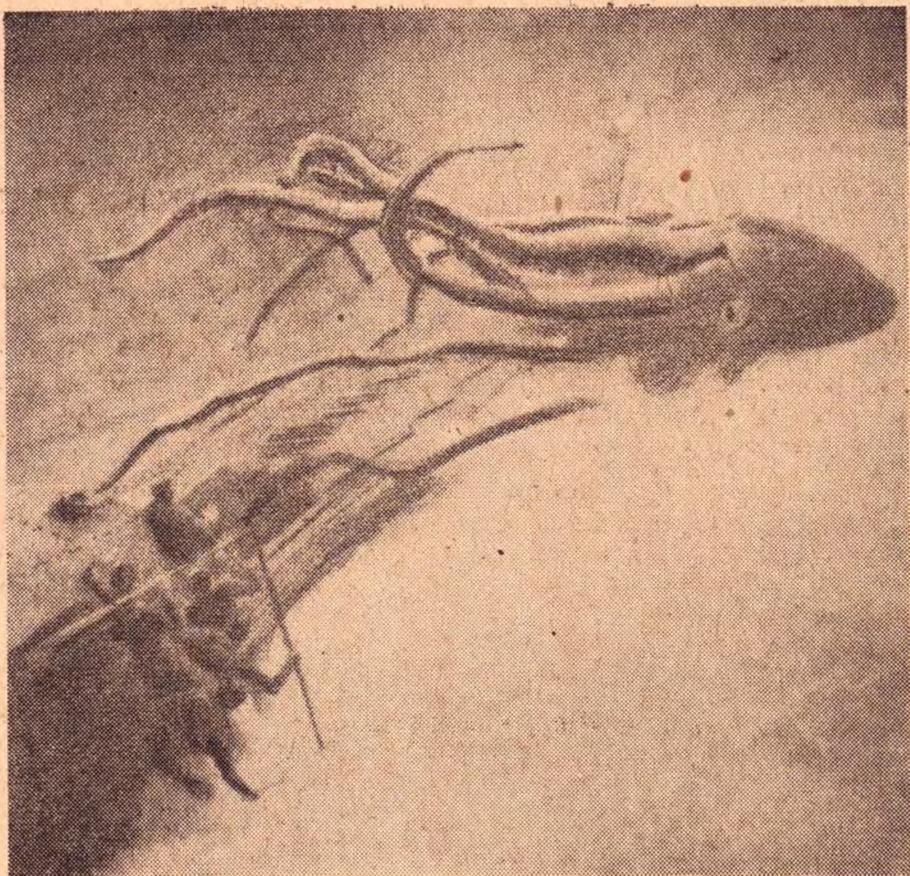
Даклады з кожным месяцам робяцца цікавейшымі. Дакладчыкі салідней падрыхтоўваюцца да дыскусій.

Праца клуба, дыскусіі ўдзельнікаў яго пераконваюць нас у слушнасці шырэйшай арганізацыі такіх пачынанняў, якія запачаткавала Праўленне Беларускага грамадска - культурнага таварыства ў Варшаве.

ЯША БУРШ

© PDF: Kamunikat.org 2022 © Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2022

© PDF: Kamunikat.org 2022 © Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2022

ДЗЕСЯЦІРУКІЯ СТРАШЫДЛЫ

У пачатку мая 1874 года шхуна «Пэл» выйшла з цэйлонскага порта Тале ў Рангун. З тых пор ніхто яе больш не бачыў.

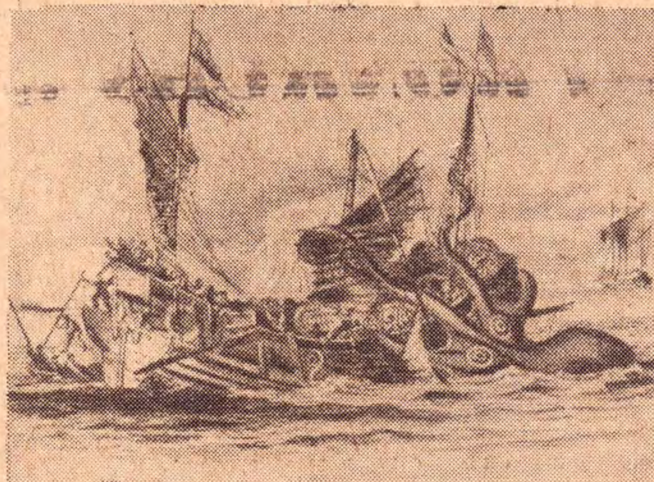
Праз месяц у многіх індзійскіх газетах і ў лонданскім «Таймсе» было надрукавана незвычайнае паведамленне, якое перадалі ўцалеўшыя члены экіпажа шхуны.

«Мы плылі ў Рангун. Папалі ў штыль. Пакуль ляжалі ў дрэйфе, на паўмілі ад нас з вады павολі паднялася грамадная маса, падобная на спіну кіта. Дзіўны прадмет ці звер быў такі тоўсты, як нашае судна і ў два разы карацейшы за яго. Раптам страшыдла пачало набліжацца да шхуны. Яно яго моцна ўдарыла, судна пахіснулася і ў той жа час велізарныя, як дрэвы, шчупальцы ўзвіліся над суднам і апілялі яго. Страшыдла пачало ўпаўзаць на палубу. Нехта з матросаў крыкнуў: «Рубайце, каму жыццё дарагое»! Але было ўжо позна: страшны жыхар глыбінь цягнуў судно ў вір. Мачты схіляліся ўсё ніжэй і ніжэй і, нарэшце, перавярнуліся і пайшлі на дно».

Як было адказаць на пытанне, хто патапіў судна? Не быў гэта кіт і не «марская змяя». Вучоныя-заолагі ўспомнілі пры гэтым яшчэ адзін выпадак.

Судна Жано Дзенса з Дзюнкерка, перасякаючы Атлантычны акіян, папала ў штыль. Каб не траціць часу, каманда пачала чысціць і маляваць карабель. Раптам на паверхні з'явілася дзіўнае страшыдла. Яно схапіла шчупальцамі двух матросаў і пацягнула ўглыб. Адначасова страшыдла схапіла трэцяга матроса, які заўважыўшы небяспеку пачаў лезці на мачту. Сціснуты моцна паміж шчупальцам і мачтай, ён закрычаў, і каманда хутка прыйшла яму на дапамогу. У той час, калі страшыдла ўжо ўлазіла на палубу, у яго кінулі некалькі гарпуноў, а сякерамі разрубілі шчупальцы. Тады страшны звер пачаў пагружацца ў ваду. Капітан загадаў спускаць вяроўкі, да якіх былі прывязаны гарпуны. Думаў, мо' ўдасца ім выратаваць двух матросаў. Вяроўка за вяроўкай ішлі ў глыбіню і хутка ўжо не было на караблі вяровак. Тады, сабраўшы ўсе сілы, людзі хацелі затрымаць страшыдла. Але яно моцна рванулася — чатыры гарпуны выскачылі з яго цела і ў пятага парвалася вяроўка. Двух матросаў не ўдалося выратаваць.

(Заканчэнне чытай у наступным нумары).

Кракен атакуе шхуну (старажытны малюнак).

ШТО ТАКОЕ ПАЛІТЫКА?

Слова «палітыка» паходзіць ад грэчаскага слова politike. У нашай мове гэтае слова абазначае ўмеласць кіраваць дзяржавай.

Гаворачы аб палітыцы, маем на думцы ўдзел у дзяржаўных справах, кіраванне дзяржавай, апрацаванне форм, заданняў, істоты дзейнасці дзяржавы. Але ці ў гэтым цэлая сутнасць палітыкі? Не. Акрамя спраў унутры дзяржавы, існуюць справы і адносіны паміж рознымі дзяржавамі, рознымі народамі.

У першым выпадку, г. зн. унутранымі справамі дзяржавы займаецца ўнутраная палітыка, справамі і адносінамі паміж дзяржавамі — замежная палітыка.

Трэба аднак ведаць, што замежная палітыка — гэта не штосьці асобнае, адарванае. Наадварот, замежная палітыка з'яўляецца лагічным працягам унутранай палітыкі. Гэта значыць, калі ведаем, хто кіруе дзяржавай, якія класы трымаюць уладу, чые інтарэсы бароніць урад, тады не цяжка будзе акрэсліць, якая і замежная палітыка данай краіны.

Значыць, палітыка, у самым шырокім значэнні гэтага слова, з'яўляецца галіной, якая выражае адносіны паміж класамі, народамі і дзяржавамі. Часта аднак надаем палітыцы вузейшае значэнне. Слова гэтае ўжываем, каб акрэсліць агульны кірунак дзейнасці дзяржавы, аднаго якога-небудзь класа альбо палітычнай партыі ў яе класавай барацьбе. Таксама і іх дзейнасць у паасобных галінах грамадскага жыцця акрэсліваем словам палітыка. Гаворым, напрыклад: аб гаспадарчай палітыцы, сельскагаспадарчай палітыцы, гандлёвай палітыцы, культурнай палітыцы, кадравай палітыцы і г. д.

Усе гэтыя галіны аднак падпарадкаваны агульнай сістэме кіравання, якое залежыць ад укладу класавых сіл у дзяржаве. Бо палітыка заўсёды з'яўляецца адлюстраваннем падставовых класавых інтарэсаў і ўзаемных адносін паміж класамі.

Асноўным заданнем нашай унутранай палітыкі з'яўляецца далейшая будова сацыялізма.

Замежная палітыка нашай дзяржавы абапіраецца на інтарэсы сваёй дзяржавы. А нашы дзяржаўныя інтарэсы — гэта перш за ўсё незалежнасць, непарушнасць нашых граніц і суверэнітэт. А так, як Польшча належыць да лагера сацыялізма, то яе замежная палітыка ўключае ў сябе і справу міру і прагрэсу ў свеце. Неабвержным доказам такой нашай палітыкі з'яўляецца план Рапацкага.

Усякая ўсячына

ШТУЧНАЕ МЯСА

Двое вучоных у Венгрыі выпрадукавалі штучнае мяса. Яно вырабляецца з малака і мае на 50 прац. больш бялкоў, чым валавіна. Стравы з гэтага мяса маюць такі самы смак, як з сапраўднага мяса. Так прынамсі сцвярджаюць хворыя аднаго шпіталя, якому вучоныя дастаўляюць усю сваю пробную прадукцыю ў колькасці каля 25 кг. Асабліва захоплены гэтым мясам лекары. У ім можна рэгуляваць колькасць тлушчу паводле патрэбы.

НАЙБОЛЬШЫ ДЫЯМЕНТ СВЕТУ

У скарбец амерыканскага ўрада быў нядаўна дастаўлены з Англіі найбольшы дыямент свету. Ён важыць 44 караты. Дыямент мае сваю аблітую крывёю гісторыю.

У XVII ст. прывёз яго ў Францыю з Індыі адзін купец. Ён важыў тады 68 каратаў. Дыямент быў куплены каралём французскім Людовікам XV, а ад яго перайшоў у спадчыну Людовіка XVI, які падараваў яго сваёй жонцы Марыі - Антуанеце. Абое яны загінулі ў часе рэвалюцыі на гільятыне. Дыямент знік і з'явіўся перашліфаваны ў Англіі.

Распаўсюджана было меркаванне, што дыямент гэты прыносіць няшчасце ўладальніку і таму ніхто не трымаў яго доўга. Нядаўна купіў яго купец з Н'ю-Йорка і падараваў ураду. Сама перасылка з Англіі каштавала 150 долараў.

Толькі для закаханых

Сардэчныя тайны

Дарагое Сэрцайка! Не магу апісаць табе свайго гора, якое я перажываю. Аднойчы, будучы ў гасціне ў сваёй сяброўкі, я пазнаёмілася з хлопцам, які мне вельмі спадабаўся. У гэты вечар мы разам сядзелі за сталом, разам гулялі. Віктар на нікога не звяртаў увагі. Займаўся толькі мною.

Пасля двух тыдняў нашага знаёмства мы заручыліся.

Але хутка пасля заручын Віктар перастаў заходзіць да мяне. Колькі я ні званіла да яго на працу, заўсёды мне адказвалі, што яго няма, што недзе выехаў. Праз тыдні тры прыслаў ліст, што нашы заручыны лічыць памылкай і не думае на мне жаніцца. Чаму? — не напісаў.

Я вельмі перажывала гэта. У той дзень я пайшла ў парк і доўга сядзела нерухома. Сэрца тамілася горычу і болем. Раптам да мяне падышоў незнаёмы прыстойны мужчына. Ён прысеў і завязалася гутарка.

Размаўлялі мы вельмі многа. На розныя тэмы. Саша (так называўся новы знаёмы), аказаўся вельмі мілым хлопцам. У той жа вечар мы з ім пайшлі ў кіно. Я адчувала сябе так добра. Саша разагнаў усё маё гора. Ён быў такі шчыры. На развітанне мы пацалаваліся. З таго часу я спатыкалася з ім штодня. Я палюбіла яго мацней, чым Віктара. Але, як на бяду, Саша неяк хутка пераменіўся. Неўзабаве ён пераехаў у іншы горад, адкуль прыслаў ліст і растлумачыў, што мы павінны парваць свае адносіны, што ён не ўяўляе мяне сваёй жонкай. А пасля ўжо нічога не пісаў. Ізноў я засталася адна. Не магу зразумець, чаму я не маю шчасця. Абодва хлопцы пакінулі мяне.

Сумная Люба.

Дарагая Люба! Магчыма, што перажываеш ты свае любоўныя неналадкі, але ўсё гэта часова. Як вынікае з твайго пісьма, ані Віктара, ані Сашы ты не любіла, і хлопцы гэта зразумелі. Як жа можна, ведаючы чалавека два тыдні ці месяц, згаджацца выйсці замуж за яго?! Адразу відаць, што робіш неразважныя крокі. Віктар мог падумаць, што ён табе проста часова спадабаўся і ты не думаеш аб тым, што робіш.

Таксама Саша. Адразу здагадаўся, што ты проста з нейкай невядомай яму прычыны, без развагі прыстала да яго, калі ўжо ў першы вечар не пазбегла і пацалункаў.

Помні! Мужчына не любіць, каб адразу раскрываць перад ім сваё сэрца. Даволі быць яму добрай, але як найменш спачатку выяўляць пачуцці. У такім выпадку ў мужчыны гіне цікавасць да сваёй падружкі.

Хлопцы падумалі, што ты пры першай лепшай нагодзе да кожнага так прызвычаішся, што твае пачуцці пераходныя. Сапраўднага кахання ты яшчэ не спазнала. Яно яшчэ прыйдзе да цябе.

СЭРЦАЙКА

© PDF: Kamunikat.org 2022 © Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2022

© PDF: Kamunikat.org 2022 © Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2022

ШКОЛА І НАСТАЎНІКІ

Вёска Курашава налічвае да 200 гаспадарак. Перад вайной не было тут зусім ніякай культурнай дзейнасці. У час народнай улады вёска змянілася. Ёсць ужо і радыё, і тэлефон, і інш. Адна яшчэ ёсць мара ў жыхароў — увесці электрычнае святло і пабудаваць святліцу.

У гэтай вёсцы ёсць 7-гадовая школа. Школа гэта была пабудавана ў 1890 годзе. Будавалі гэту школу сяляне. Навучанне дзяцей вялося тут на рускай мове, а галоўным прадметам з'яўлялася рэлігія. Так даносіць хроніка школы і апавядаюць старэйшыя людзі. Са школы гэтай многа дзяцей пайшло вучыцца ў школы сярэднія і вышэйшыя. Цяпер ёсць ужо інжынеры, настаўнікі, аграномы, афіцэры і г. д. Настаўнікамі з'яўляецца 10 чалавек.

Зараз у школе вучаць 4 настаўнікі. Кіраўніком з'яўляецца сябра Анатоль Швед. Трэба сказаць, што настаўнікі гэтай школы працуюць добра, сумленна рыхтуюцца да ўрокаў. Апрача таго, вядуць працу ў галіне павышэння ведаў вучняў пасля ўрокаў. Стараюцца, каб дзеці атрымалі такія веды, якіх вымагае праграма. Для пашырэння ведаў па беларускай мове настаўніца Люба Гаўрылюк вядзе гурток збірання фальклору. Члены гуртка пашыраюць таксама веды аб творчасці Якуба Коласа, Янкі Купалы і іншых беларускіх пісьменнікаў. Пасяджэнні гуртка адбываюцца адзін раз у тыдзень.

Справу выхавання дзяцей школа ставіць вельмі сур'ёзна. Сам кіраўнік школы, сябра Швед, адведаў ужо ўсіх вучняў у іх хатах, гаварыў з іх бацькамі аб працы вучня дома. У школе адбываюцца сходы бацькоў вучняў, і тут многа гаворыцца аб выхаванні. Варта дадаць, што найбольш зацікаўлены школай сяляне вёскі Камень.

Важнае месца ў выхаванні дзяцей займае гарцэрская дружына імя Януша Кусацінскага. Найбольшую папулярнасць маюць экскурсіі і «агніска». Між іншым, такі гарцэрскі «бівак» адбыўся 23.III.1959 г. у бары ля вёскі Лушчы. У працы дружыны, якую вядзе кіраўнік школы, выдзяляюцца: Люба Дубко, Антаніна Бачынская, Зіна Сегень, Лёня Тыханюк і інш.

Вучні выконваюць свае абавязацельствы.

Фота В. Закройшчык

Дружына цікавіцца спортам. Тут ёсць школьнае спартыўнае кола «Маланка». У гонар III З'езду ПАРП будуе стадыён. Тут адбываюцца розныя спаткані. Найбольш было сустрэч з спартыўным гуртком «Кленічанка» з Кленік. Дзякуючы працы Шведа, паднеслася спраўнасць дзяцей і ёсць добрыя вынікі. Зіна Сегень скача ў вышыню — 120 см, Алег Корбут: бег на 60 м. — 8,5 сек., у вышыню скача — 128 см., у даўжыню скача — 4,34 м.

Пры школе існуе таксама спартыўны гурток дарослай моладзі. Заняткі вядзе таксама сябра Швед. Яны адбываюцца 3 разы ў тыдзень.

Важнае месца займае таксама праца палітычная. У час працы III З'езду былі выслуханы сумесна прамовы па радыё. Вучні ў гонар З'езду дапамагалі жвіраваць вуліцу. Многа ўвагі звяртаецца на падпіску газет, а пераважна на «Ніву». Вучні выпісваюць 40 экз. «Нівы» і столькі я: «Свят Млодых».

Праводзіцца таксама і культурная праца. У школе настаўніцы Шасмынская і Макацэвіч вядуць артыстычны гурток. Ужо была падрыхтавана п'еса «Боты». Даход з выступлення быў прызначаны на турыстычныя экскурсіі.

Быў створаны драматычны гурток дарослай моладзі. Пад кіраўніцтвам настаўнікаў падрыхтоўваюцца цяпер 2 беларускія п'есы: «Суд» і «Пінская шляхта». У працы гуртка вылучаюцца: Вера Сільванюк, Пеця Заянчкоўскі, Міця Артышук, Вася Матвеюк, Вася Нікалаюк і іншыя.

Так выглядае праца гэтай школы. Праца гэта не раз абмяркоўвалася ў ГРН. Трэба толькі, каб Грамадская рада нарадовая больш цікавілася тым, што многа дзяцей не выконвае школьнага абавязку — не ходзіць у школу.

АЛЯКСАНДР ЗАКРОЙШЧЫК
Кленікі

Вайна за малочны пункт

Вёска Шчыты - Навадворы з'яўляецца важным дастаўшчыкам малака для дзяржавы. Кожны дзень цяпер адвозяць самаходам з нашай вёскі больш чым 1000 кг малака. У нас не было добрага пункта скупу малака, і таму ў мінулым годзе жыхары вёскі пастанавілі пабудаваць малочны пункт. У хуткім часе Шчыты — Навадворы атрымалі запэўненне ад дырэктара павятовай млячарні адносна будовы. Хутка вырабілі пазваленне і план на будову. Сяляне з вялікім энтузіязмам узяліся за будову.

Менш чым у кіламетры ад нашай вёскі знаходзіцца вёска Шчыты — Дзенцялова. Жыхары яе прыносілі малако ў Шчыты - Навадворы. Але цяпер гэтая вёска таксама распачала і за некалькі дзён закончыла будову малочнага пункта, ды будову без плана і дазволу. Тыдзень таму ў гэтым малочным пункце сталі прымаць малако, а малочны пункт у Шчытах - Навадворах быццам бы не будзе ўжо існаваць. У гэтай справе былі выкліка용ы прадстаўнікі з павета і з ваяводства. Гаспадары з Шчытоў - Дзенцялова добра іх «прывіталі», і гэтыя прадстаўнікі цяпер ужо нічога супроць не маюць, што малочны пункт пабудаваны там без плана і дазволу.

Крыўдна вельмі жыхарам вёскі Шчыты - Навадворы, якія шмат грошай уложылі ў пабудову малочнага пункта, а гэты пункт цяпер не будзе выкарыстаны.

МІКОЛА КАРПЮК
вёска Шчыты - Навадворы
Бельскі павет

UWAGA! **UWAGA!**

WIELKI KONKURS „NIWY"

Zarząd Gł. Białoruskiego Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego i Redakcja tyg. „Niwa" celem pozyskania nowych czytelników, organizuje „Wielki Konkurs" i przeznacza następujące nagrody:

4 rowery męskie
1 aparat fotograficzny
1 zegarek męski lub damski
i 50 nagród pocieszenia

Warunki konkursu:

1. Uczestnikiem konkursu może zostać każdy czytelnik, który w terminie do dnia 1 lipca 1959 r. nadeśle potwierdzenie wpłaty z Urzędu Pocztowego o zawerbowaniu 10 prenumeratorów kwartalnych na III lub IV kwartał 1959 r.

2. Kto zwerbuje 20, 30, 40, itd. prenumeratorów kwartalnych bierze udział dwukrotnie, trzykrotnie lub czterokrotnie w losowaniu nagród.

A więc, im więcej zwerbujesz czytelników „Niwy" tym większe są szanse wygrania cennych nagród.

Losowanie publiczne odbędzie się w dniu 22 lipca 1959 r. w lokalu redakcji.

Wpłaty na prenumeratę przyjmują wszystkie Urzędy Pocztowe i listonosze w kraju.

Мастацкія гурткі нашай вёскі

У нашай вёсцы Пянькі існуе мастацкі калектыў, які мае тры секцыі: драматычную, танцавальную і харавую.

Нядаўна драмгурток выступаў у сваёй вёсцы на сцэне з п'есай «Прымакі», а танцавальны выконваў танцы «бульба» і «гапак». Хор прыгожа спяваў беларускія, рускія і польскія песні.

У мінулую нядзелю наш мастацкі калектыў паспяхова выступаў у Навасёлках.

ЯНКА АЗЯБЛА
Пянькі
Беластоцкі павет

Падзяка

Беластоцкі Аддзел БГКТ выражае падзяку сябрам Сакрату Яновічу і Осіпу Грыцуку, якія са сваіх фондаў папоўнілі бібліятэку Аддзела беларускімі кніжкамі.

МЕЛІЯРАЦЫЯ СЕНАЖАЦЕЙ

На сенажацях Жэрчыц і Залесся (Сямяціцкі павет), у сучасны момант праводзіцца меліярацыя. Ужо неўзабаве сенакосы гэтых вёсак будуць ураджайнымі, а гэта прычыніцца да павелічэння жывёлагадоўлі. Нядаўна ў Залессі арганізавалася «водная суполка». Яна будзе гаспадаром меліярацыйных абсталяванняў на рэчцы Пульві, якая цяпер рэгулюецца.

УЛАДЗІМІР КАЎНЕР
Сямяцічы

Наш сельскагаспадарчы гурток

Яшчэ зусім нядаўна ў нашай вёсцы Грабені ўсе сеялі рукою з каробкі. Не зналі таксама вялікай карысці, якую дае сілас. Але, калі ў мінулым годзе арганізаваўся ў нас сельскагаспадарчы гурток, які ўзначаліў Анатоль Скомін, нашыя гаспадары ўслед за членамі гуртка пачалі прабаваць сеяць збожжа сеўнікамі. Ужо цяпер у Грабенях ёсць тры сеўнікі, і большасць гаспадароў сее толькі імі.

У вёсцы членамі гуртка пабудавана 7 сіласных ямаў. Гаспадары пераконваюцца, што сілас — гэта высокаякасны і добры корм для жывёлы. У гэтым годзе ўзрасце колькасць гаспадароў, якія будуць будаваць сіласныя ямы.

Чытач М. С.
з вёскі Грабені
Дуброўскі павет

Газетны кіёск у Новай Волі

Нядаўна ў вёсцы Новая Воля (Беластоцкі павет), дзякуючы дапамозе Ваяводскага Праўлення «Рух», стаў працаваць газетны кіёск. Жыхары Новай Волі, а таксама іншых вёсак, кожны ранак купляюць газеты, у тым ліку і «Ніву», і вельмі задаволены тым, што Дні кніжкі і друку адзначаны ў іх вёсцы гэтай важнай падзеяй.

Е. МІХАЛЮК
Міхалова
Беластоцкі павет

Прамыслова - гаспадарчае праўленне «Бэтэска» — пякарня ў Гайнаўцы шукае пекара на звычайную печ.

Звяртацца: Гайнаўка, Дзяржынскага 13 — пякарня.

Ці ведаеш, што...

...ў Беластоцкім ваяводстве 9.239 дзяцей вучыцца роднай беларускай мове, з гэтага 572 вучняў навучаецца роднай мове ў сярэдняй школе.

„NIWA"

Organ ZG BTSK. Adres ZG BTSK: Białystok M. C. Skłodowskiej 7. tel 34-14

Redaguje Kolegium Adres redakcji: Białystok. ul Wesołowskiego 1. tel centr 37-41 red naczelny i sekretariat 25-89

Wydawca Białostockie Wydawnictwo Prasowe RSW „Prasa"

Warunki prenumeraty w Polsce: miesięcznie — 2 40 zł kwartalnie — 7 20 zł półrocznie — 14 40 zł rocznie — 28 80 zł

Wpłaty kierować na PKO 12-6-1312 w Białymstoku dla PUP i K „Ruch". Na odwrocie należy zaznaczyć na jaki adres dokonano wpłaty i podać tytuł pisma

Prenumeratę na „Niwę" przyjmują również wszystkie urzędy pocztowe i listonosze w całym kraju. Cena prenumeraty za granica: kwartalnie — 10 15 zł. półrocznie — 20 30 zł i rocznie — 40 60 zł. Należność na prenumeratę za granicę wpłacać na konto — PKO 1-6-100024 PKWZ „Ruch" Warszawa

Zamówienia na „Niwę" z krajów europejskich jak i zamorskich (z wyjątkiem krajów demokracji ludowej) należy kierować pod adresem CHZ „ARS POLONIA" Warszawa Krakowskie Przedmieście 7. Obowiązuje przedpłata na konto NBP Warszawa 2-6-51. Prenumerata roczna wraz z przesyłką zwykłą wynosi $ 4,16 Nkl. 5150 Białk. P 3

© PDF: Kamunikat.org 2022

© Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2022

У ЦЫРКУ

Сын: — Глянь, татка, во леў. Кажуць, ён есць людзей.

Бацька: — Ат, гэта можа ў цёплых краях. У нас дык людзей з'ядае гарэлка.

М. І.

ЛЕКАР І СУДДЗЯ

Лекар: — Ваша прафесія, грамадзянін суддзя, далёкая ад таго, каб рабіць з людзей агентаў.

Суддзя: — Гэта праўда. Ваша прафесія, грамадзянін доктар, да гэтага куды лепш падыходзіць.

ЗАДОРАГА

Адзін селянін падыйшоў да будкі і пытае:

— Піва ёсць?

— Ёсць, — адказвае прадаўшчык.

— Налівай! — кажа мужык. — А колькі каштуе?

— Два злотых.

— Вылівай, задорага!

С. З.

РЭКОРД У ГАВОРЦЫ

Рэкорд у гаворцы пабіла жанчына па прафесіі адвакат, дваццацігадовая Су Гурон (ЗША), з мясцовасці Фатэвіль Яна гаварыла без перапынку 92 гадзіны.

ВЫТРЫМАЎ

Студэнт прыходзіць да прафесара здаваць ужо пяты раз той самы прадмет. Адказваў як і апошні раз — дрэнна, але прафесар падпісаў індэкс.

— Вытрымаў, — узрадаваўся студэнт.

— Так, вы вытрымалі, але я ўжо не вытрымаў, — сказаў прафесар.

АНДРЭЙ БЕРАЗАВЕЦ
Варшава

ПАДСЛУХАНА

Зышліся два мужыкі і пытае адзін другога:

— Чым цягнецца цягнік, што няма коней?

— Дурань ты, — кажа другі, то ж парай.

— Калі ж і ты дурны, а чаму ў лазні столькі пары, а яна стаіць?

— А які ж ты неразумны, падстаў пад лазню калёсы, то пара і лазню пацягне.

Прыслаў

А. ГРЫЦ
Старое Ляўкова,
Гайнаўскі павет

«ПРЫХІЛЬНІК КУЛЬТУРЫ»

— Ну, і бескультур'е ж у вас! Усе некуды спяшаюцца, штурхаюць адзін другога і нават прабачэння не просяць.

— А ў вас хіба лепш?

— Ясна! У нас, калі хто штурхне другога, дык адразу ў морду дастане.

СУСТРЭЛІСЯ

— Мамка, дзе я нарадзіўся? — пытае сын.

— У Беластоку.

— А тата дзе?

— Тата ў Варшаве, а я ў Гайнаўцы.

— А як мы так сустрэліся?

А. Б.

НЯЎПЭЎНЕНЫ.

Адна вельмі непрыгожая і ўжо немаладая дзяўчына, убачыўшы жабрака, кліча яго ў хату і просіць:

— Дзядулька, не пашкадую табе сала і грошай, памаліся, каб я толькі сёлета замуж выйшла.

— Ахвяру я ўзяць магу, — кажа жабрак, — але за малітву не ручаюся...

Г. В.

ВОВА АБЯЦАЎ

Бацька нешта майстраваў. Падышоў да яго 5-гадовы Вова і пытае:

— Што гэта за скрыначку ты, тата, зрабіў?

— Міску для дзеда, — адказаў бацька.

— А чаму ты ўсю не згэбляваў?

— Бо гэта такая мода.

Вова задумаўся, а пасля кажа:

— Калі я вырасту вялікім, то табе зраблю такую самую, толькі больш модную.

НАДЗЯ ІВАНЮК
Цялушкі
Бельскі пав.

У ЗНАК ЖАЛОБЫ

Пакупнік заходзіць у краму:

— Мне што - небудзь для жалобнага банта.

— Зось істужкі чорныя. Вам шырэйшую ці вузейшую? Калі ў вас памёр блізкі сваяк, то вось гэтую шырэйшую, а калі далёкі — то можна і вузейшую.

— У мяне цёшча памерла.

— А-а, калі гэтак, то я вам параю чорны шнурок ад чаравіка, — і крамар палез на паліцу за шнурком.

— Ведаеце што? — пасля некаторай развагі сказаў пакупнік. — У такім выпадку я лепш вып'ю сёння шклянку чорнай кавы ў знак жалобы.

ЧУЛАЯ ВАГА

— Скажы мне, Янка, няўжо я важу шэсць пудоў?

— Зусім магчыма, характар у цябе вельмі цяжкі.

Г. Б.

ЭПІГРАМЫ

ВЯСНОЮ

КАБ НЕ СОНЦА І ЗЯЛЁНАЯ ТРАВА —
ЗУСІМ ПУСТАЯ БЫЛА Б ГАЛАВА.

НІЧОГА НЕ МЕЎ БЫ ДА АГАТЫ,
КАБ ЯНА НЕ ПРЫВОДЗІЛА ДАХАТЫ.

Прыслаў

К. СІЛЬВАНЮК
Беласток

У войску

Два салдаты — Грышка і Янка — спазніліся на гадзіну са звальнення. Адзін з іх заікаўся. Першы пачаў апраўдвацца Грышка. Ён гаварыў досыць добра і на пытанне камандзіра, чаму спазніўся, смела адказаў:

— Так выпала, пане паручнік.

— Каб табе так больш не выпадала, даю табе пяць дзён арышту.

— Ну, а ты, Іван, чаму спазніўся?

Я-я, па-па-н-н-е па-п-па-ру-чні-ку-ку...

— А пайшоў вон, не тлумачся, каб твая і нага тут не ступіла.

Выйшаў Іван з канцылярыі, а тут і пытаюць яго сябры:

— Ну што, колькі дастаў, Іван?

— Т-т-рэ-ба-ба ў-ме-ць доб-б-ра га-га-ва-ва-рыць.

ПЁТР СЕМЯНЮК
Райкі
Бельскі пав.

Паспрабуй жаніцца

Пісьменнік Салагуб, аўтар папулярнага ў мінулым стагоддзі рамана «Тарантас», шпацыраваў са сваёй пляменніцай, дзяўчынай рэдкай прыгажосці. Сустрэўшы яго, знаёмы чалавек невялікага розуму ўсклікнуў:

— Скажы, калі ласка, як гэта магло здарыцца? Ты ніколі не быў прыгожым, а дачка — пісаная прыгажуня.

— Гэта здараецца, — спакойна адказаў Салагуб. — Паспрабуй ты жаніцца! Магчыма, у цябе будуць разумныя дзеці...

Жыццё і сцэна

Аднойчы тэатральны антрэпрэнёр папракнуў вядомага артыста Самарына:

— Учора ў ролі Атэла вы паміралі неяк зусім ненатуральна...

— Я і сам здзіўляюся гэтаму, — адказаў Самарын. — Здавалася б, што пры такой зарплаце, якую я ў вас атрымліваю, няцяжка было б памерці і натуральнай смерцю.

Адплата

Селянін выцягнуў з вады зубнога лекара, які тапіўся.

— Дарагі чалавеча, як жа табе аддзякаваць за тваю дабрату?... Прыходзь да мяне, я табе ўсе зубы без чаргі павырываю.

Ш. П.

УЛАДЗІМІР БОРУНСКІ

PRO DOMO SUA

Ах, як то добра,
Што ва ўстановах
Ёсць заправілы.
Калі загінуць —
тады няшчасны
будзе сатырык!

Ах, як то міла,
што ва ўстановах
ёсць бюракраты.
Як іх не будзе —
страшна падумаць,
якая страта!

Няхай падлізнік
па бюро кожным
заўжды блытае,
мяне штодзённа
ён нечакана
хай ўспамінае.

А колькі грошай
страчу я толькі
па той прычыне,
калі, напрыклад,
цяпер з жыцця ў нас
хабарнік згіне!

Які сатырык
Выжыве толькі,
славы даб'ецца,
як ва ўстановах
кліка і хеўра
ў пыл распадзецца!

Каго пакажам,
прозвішча ўспомнім,
аб кім напішам,
калі зладзеі
дзесь расплывуцца,
як сны ў зацішшы?

Таму аб нас то
прашу падумаць
ў агульным плане,
бо што то будзе,
калі сатыра
жыць перастане?

— Нашто сатыра? —
Крыкнеце хорам. —
Злачынстваў не будзе! —
Я неразумным
такім не буду,
добрыя людзі!

Пераклаў з польскай мовы
Д. ШАТЫЛОВІЧ

*) «Pro domo sua» — літаральна з латыні «за свой дом», па сваёй прычыне; у абароне сябе і сваіх праў; у асабістых інтарэсах.

МОРГІ

Многія людзі імкнуцца мець як найбольш моргаў зямлі, як быццам бы ад гэтага залежыць іх уласнае шчасце.

Дык вось у нашай вёсцы непрыгожыя справы з-за моргаў выскачылі. Аб гэтым вам і раскажу, дарагія мае чытачы.

У хаце пад старым каштанам дзялілі моргі па памершым гаспадару. Горача выказваліся прысутныя на сямейнай нарадзе, але да агульнай думкі не маглі прыйсці.

Нельга ж даць роўную частку моргаў Лукашку, у якога жонка рабая! Гультаі яны, а моргі ж любяць паўнацэнную сілу...

Дадаць моргаў Сцяпану — таксама справа рызыкоўная. За каўнер залівае Сцяпан, і выходзіць... чалавек ён не надзейны.

Можна б Марусьцы моргаў прыбавіць, ды яна ж яшчэ не замужняя, а які работнік з мужа выйдзе — гэта яшчэ віламі па вадзе пісана.

Старэйшы Антон быў памочнікам бацькі, на зямлі адчувае сябе гаспадаром, як бусел на балоце. Антону б зямліцы дадаць, але з гэтым астатнія не згаджаюцца.

А потым ужо пайшлі спрэчкі не на жарт, у выніку якіх высветлілася, што ў Марусьcкі твар не памыты, у Лукаша пасуцца каровы на даху, так многа моху там нарасло, а Сцяпан ходзіць без шапкі, і ад прастуды ў яго вошы кашляюць.

Пасля такога роду дэбатаў прысутныя пусцілі ў ход цяжкія аргументы.

Рабая Лук'яніха адзела на Антонаву галаву макотру, ды так няўмела, што з макотры чарапкі пасыпаліся, а з Антонавай галавы — іскры. Сцяпан паказытаў бутэлькай ад піва Лукаша, які ад страху расцягнуўся на падлозе.

Сцяпаніха за рагач схапіла, і гатова была ўжо пайсці ў атаку, ды суседзі перашкодзілі.

Далейшыя падзеі запісаны ў камісарыяце, а моргі, пакуль што, засталіся нераспісанымі.

А ў другім канцы вёскі сядзеў гаспадар на васьмі моргах. Хваліў ён сваё жыццё, а вось прыйшла камісія — і не пахваліла гаспадара. Камісія перамерыла зямлю і знайшла тры моргі, утоеныя ад сельгаспаставак.

Моргаў, моргаў гаспадар перад камісіяй і тлумачыў, што моргі гэтыя сам чорт паблытаў.

Слова за словам — і высветлілася, што гэты гаспадар узяў у арэнду два моргі пад пасадку буракоў.

Стараўся гаспадар пераканаць камісію, што на гэтых бураках ён у дурнях застаўся, ды не атрымалася.

Як бачыце, шаноўныя чытачы, і на моргах патрэбны людзі чэсныя, а то прыходзіць час, калі шчасце перастае маргаць скупым і падманшчыкам.

Дзядзька Леваль

© PDF: Kamunikat.org 2022

© Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2022